

Slimme prognoses voor sterke keuzes in waterketen en klimaatadaptatie

Professioneel Afvalwatertransport & project visie op goed huisvaderschap

Symposium 'Slimme prognoses voor sterke keuzes in waterketen en klimaatadaptatie'
28 november 2024

Cornelis de Haan

Namens Stowa/Rioned

Femke Verhaart

Deltares

Professioneel
Afvalwater Transport

10 maart 2023 Notitie ontwikkelingsbehoefte →

Professioneel afvalwatertransport vraagt om sectorbrede samenwerking tussen vakmensen, leidinggevenden en bestuurders van gemeenten, waterschappen, instanties en bedrijven.

Bottom-Up → Help! Operationele vakmensen lopen vast

Deltares

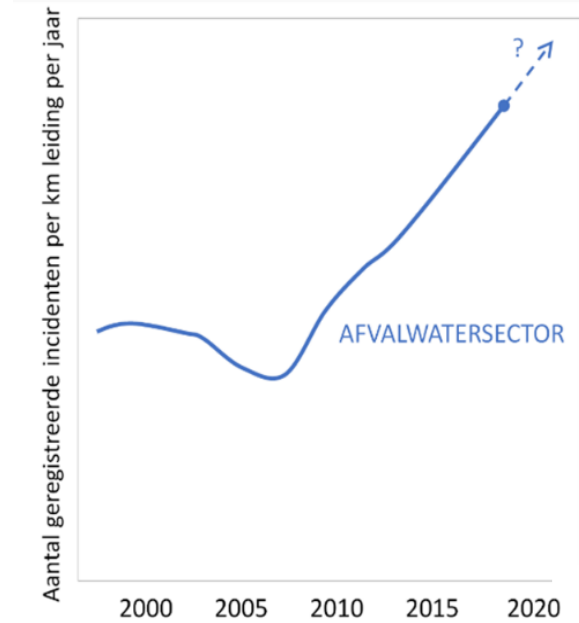
stowa

PAT

Professioneel
Afvalwater Transport

Afvalwatertransport onder (te) hoge druk

- Personeelstekorten
- Toenemende verstedelijking; ondergrond vol
- Ambities klimaat, milieu, energietransitie
- Digitalisering
- Verantwoording & open overheid
- Lagere acceptatiegraad & meer incidenten
- Einde levensduur infra jaren 70 aanleg golf
- Beperkt zicht op financiën
- Beperkt zicht op prestaties / capaciteiten

PAT

Professioneel
Afvalwater Transport

3,5 miljard €/jaar ketenbreed

21 Waterschappen 10-20 miljard € (gemalen en persleidingen)

320 Gemeenten > 100 miljard € (idem + vrij verval + ...)

→ Onzichtbaar, gefragmenteerd + tactisch gat + geen grip!

Onzichtbare businesscases, sluimerende problemen:

-Incidenten, gebouwen op leidingen, doorboringen (**xx miljoen**)

-Desinvesteringen IT, beheer, data, kennismanagement (data op orde: Businesscase > 30 miljoen € /jaar?!)

-Aantrekkelijkheid als werkgever

-Geen grip op energie, CO₂, leveringszekerheid en functioneren

-Incidenten: (Maatschappelijke) kosten 10-100 miljoen €/jaar?

TOEPASSINGSGERICHT PROGRAMMA

Probleem

FUNCTIONEREN VAN HET AFVALWATERTRANSPORT NU EN IN DE TOEKOMST IS ONVOLDOENDE GEWAARBORGD

Doel

PROFESSIONEEL BEHEER VAN AFVALWATERTRANSPORTSYSTEEM

Aanpak

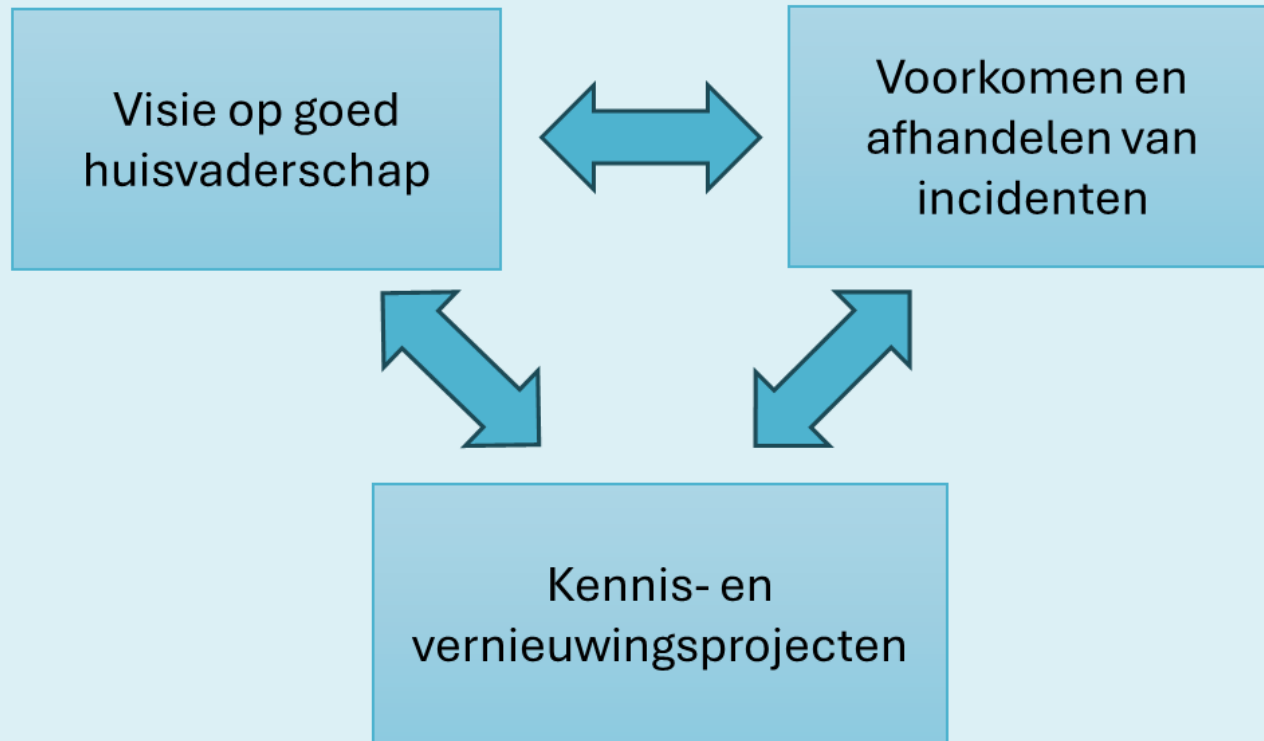
VIA NATIONALE SAMENWERKING, VERBETEREN ORGANISATORISCHE SLAGKRACHT EN LEREN VAN INCIDENTEN WERKEN AAN EEN SECTOR DIE ZICH BLIJFT ONTWIKKELEN

Resultaat

AANTOONBAAR PROFESSIONEEL BEHEER EN PROFESSIONEEL ASSETMANAGEMENT IN HET AFVALWATERTRANSPORT

NATIONAAL SAMENWERKEN EN ONTWIKKELEN

COP: groep mensen die projecten initieert en input levert.

Centrale informatievoorziening waterschappen en gemeenten

OPSTART IN 2024

Nieuwe projecten in 2024:

1. NL- Werkproces “Leren van incidenten in het afvalwatertransport”
2. Visie goed huisvaderschap “wanneer is het goed genoeg?”
3. Tracé-integriteit: waarborgen ongestoorde ligging leidingen
4. Communicatie belang van het vak
5. Centrale informatievoorziening en dashboards
6. Standaardwerkwijze & training calamiteiten/incidenten

Aandacht in 2024

Lopende projecten:

7. Kennisontwikkeling inspectietechnieken en vervangingsbesluiten
8. Analysetools falen, risico's en functioneren transportsystemen
9. BZA: biologische zwavelzuuraantasting beton en asbestcement

Aandacht nodig voor:

10. Data op orde
11. Voldoende goed personeel
12. Handreikingen beheer, beleid en wetgeving

PAT

Professioneel
Afvalwater Transport

Meer weten / meer

Afvalwatertransport@stowa.nl

www.afvalwatertransport.nl

STOWA CoP (initiatiefnemer)

The screenshot shows the STOWA website interface. At the top, there is a navigation bar with the STOWA logo and links for 'Lopend onderzoek', 'Publicaties', 'Agenda', 'Nieuws', and 'Deltaf'. Below this is a breadcrumb trail: 'Home > Onderwerpen > Diversen > Diversen > CoP & Programma Professioneel Afvalwatertransport'. The main heading is 'CoP & Programma Professioneel Afvalwatertransport'. The text below describes the Community of Practice (CoP) for Professional Waste Water Transport, stating it consists of professionals in the sector who initiate projects and provide input to professionalize the practice. The Professional Waste Water Transport Program (PAT) is a practice-oriented program aimed at improving the management of waste water transport in the Netherlands. A key goal is to improve cooperation between all parties involved, such as water boards, municipalities, advisory bureaus, contractors, inspection companies, and knowledge institutes. At the bottom of the page, there is a metadata section with the following details: Projectcode: 435.067; Thema: Diversen, Diversen; Startdatum: 01-06-2023; Tags: afvalwatertransport, Community of Practice, riolering, stedelijk waterbeheer, waterketen. A navigation bar at the very bottom of the page includes 'Algemeen', 'Programma PAT', 'Organisaties', 'Hoofdprojecten', and 'Deelprojecten'.

PAT

Professioneel
Afvalwater Transport

Deltares

stowa

Project: visie-ontwikkeling goed huisvaderschap

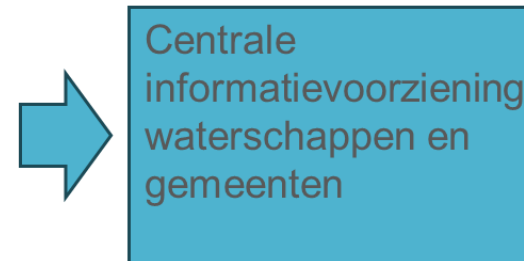
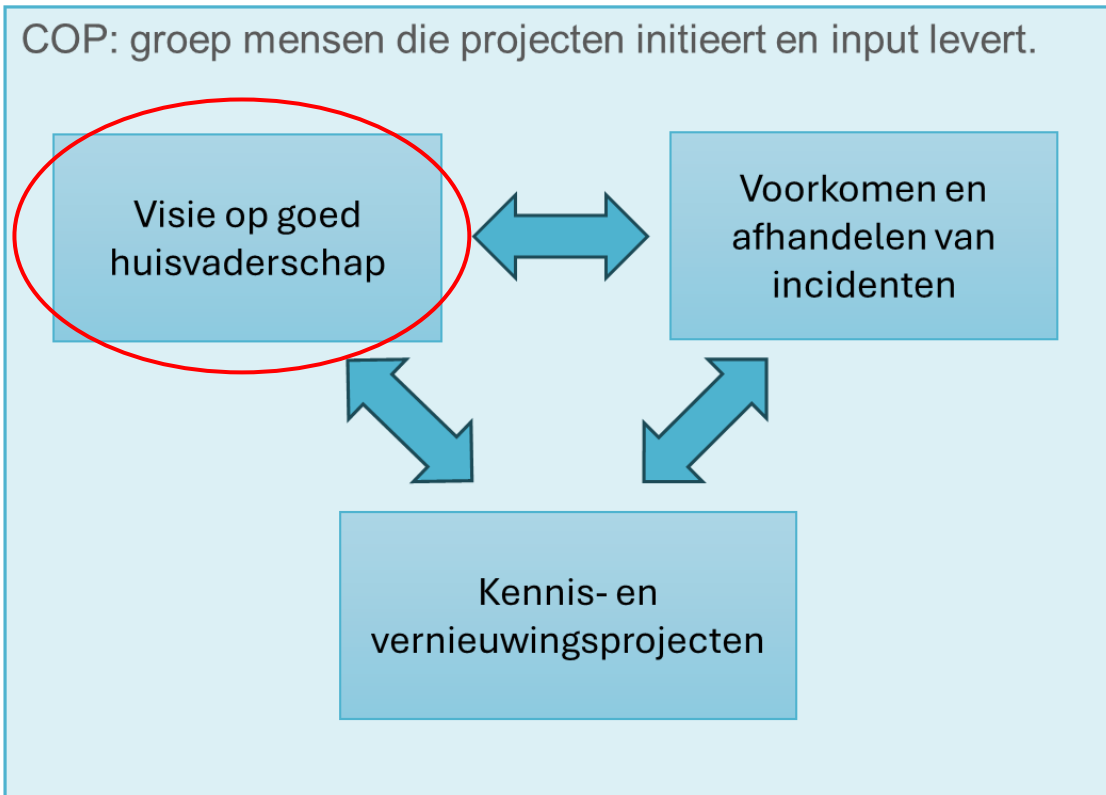
Femke Verhaart

Deltares

Professioneel
Afvalwater Transport

Plaatsing binnen PAT

PAT

Professioneel
Afvalwater Transport

Proces en Opdracht

2023:

Notitie ontwikkelingsbehoefte in opdracht van Rioned/STOWA door C. de Haan

2024:

Breng d.m.v. interviews in beeld wat men onder goed huisvaderschap verstaat en wat er ontwikkeld moet worden

- Vakmensen, 2 bestuurders en (externe) adviseurs gesproken
- Werkgroep voor dit project is in oprichting

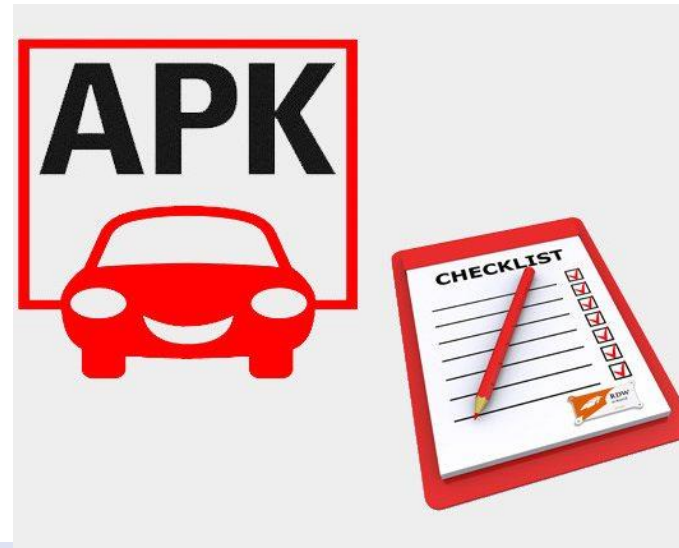

Wat verstaan we onder goed huisvaderschap?

Weten:

- Wat je hebt.
- Wat het zou moeten doen.
- Weten wat het doet / functioneert .
- Weten wat je doelen zijn / hebt afgesproken.

Organisatie + kennis voor nodig!

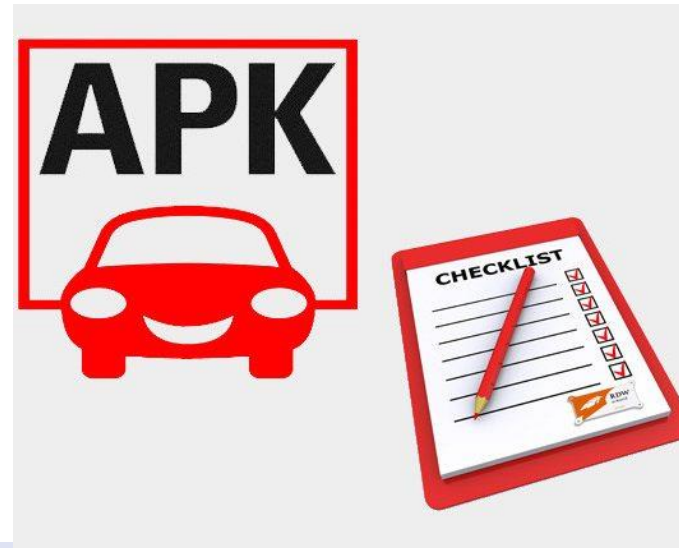
Wat verstaan we onder goed huisvaderschap?

Weten:

- Wat je hebt.
- Wat het zou moeten doen.
- Weten wat het doet / functioneert .
- Weten wat je doelen zijn / hebt afgesproken.

Organisatie + kennis voor nodig!

Risico's/prestaties
Versus
Doelen/Effecten

Het gaat dus (o.a.) over

Degradatie kenmerken

Risico gestuurd beheer

Inspectie technieken

Voorkomen van schade

Voldoen aan wetgeving

Leren van incidenten

Faalkans inschatting

Opleiding van personeel

Reduceren van risico's

Tracé bescherming

veiligheid

Samenwerking tussen de verschillende asseteigenaren

Monitoren en **bijsturen** op de prestatie

Juiste informatie om keuzes op te baseren

PAT

Professioneel
Afvalwater Transport

Welke aspecten spelen een rol?

Kosten

Honderden boeren protesteren in Apeldoorn tegen forse verhoging waterschapsbelasting

VIDEO EN UPDATE Honderden boze boeren zijn van Waterschap Vallei en Veluwe in Apeldoorn gekwamen tegen een verhoging van de waterschapsbelasting met 100%. Wegopstoppingen leidt het niet. Rondom het waterschap zijn ruim honderd tractors uit de wijde regio, van V

Risico's

04 juli 2024

Nieuwe techniek RWZI Winterswijk voor schoner water in de beek

Wij breiden de rioolwaterzuivering in Winterswijk uit. Dankzij een nieuwe techniek kunnen we het afvalwater nog schoner maken. Deze techniek verwijdert medicijnresten, ammonium en fosfaat. Het water gaat naar de Groenlose Slinge. Hier wordt het water in de beek schoner. Dit is goed voor de dieren die er leven.

Prestaties effecten

Scheldeplein in Amsterdam weer open na rioolproblemen

5 december 2010, 15:09

→ Werk aan de riolering op het Scheldeplein. Foto Klaas Fopma

AMSTERDAM - Het Scheldeplein in Amsterdam is weer open voor autoverkeer. De afgelopen weken was het gestremd. Door de aanleg van de Noord-Zuidlijn, een nieuwe metroverbinding, waren problemen met het riool ontstaan. Dat liet een woordvoerder van de gemeentelijke dienst Noord-Zuidlijn zondag weten.

PAT

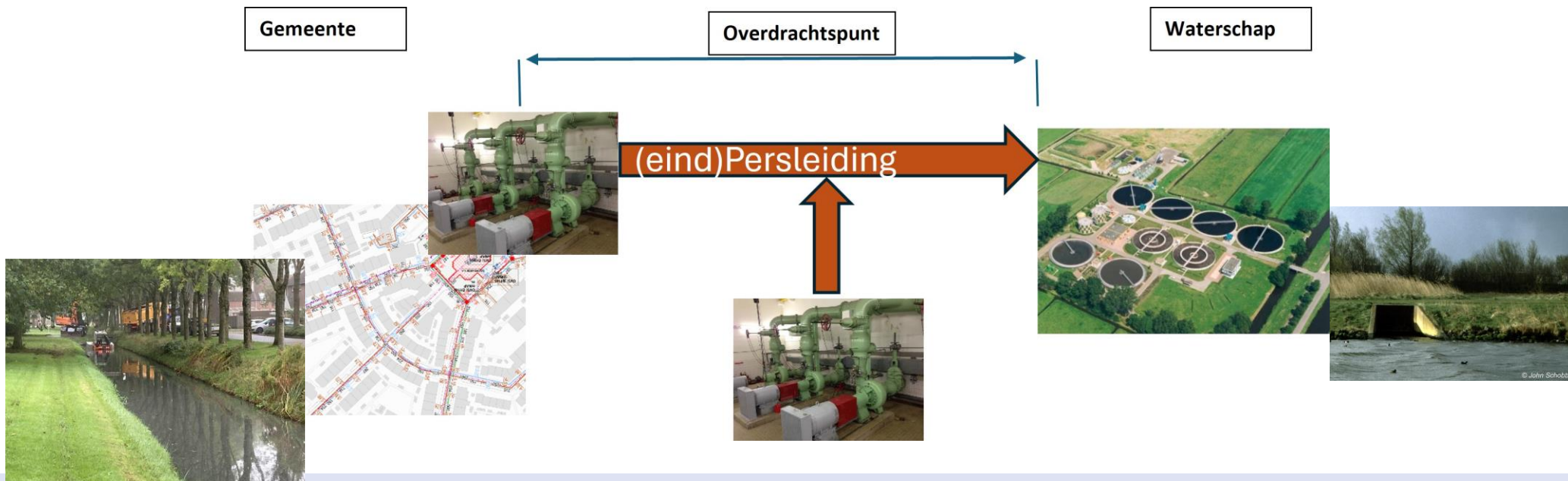
Professioneel
Afvalwater Transport

Systemdenken

Overdrachtspunt van belang?!

Gemeente vs. Waterschap?!

Object (o.a gemaal) vs. (pers/vrijverval) leiding

PAT

Professioneel
Afvalwater Transport

Geïdentificeerde wereldbeelden:

A

Beheer & onderhoud bepaalt acties

B

Energieverbruik, klimaatadaptatie enz. bepaalt wat we moeten doen

Verhitte klimaatdiscussies

Hoe mensen praten en denken over klimaatverandering hangt af van hun wereldbeeld.

Doelen, kaders, richtlijnen

Voldoet het systeem en objecten?

Waar moet het aan voldoen?

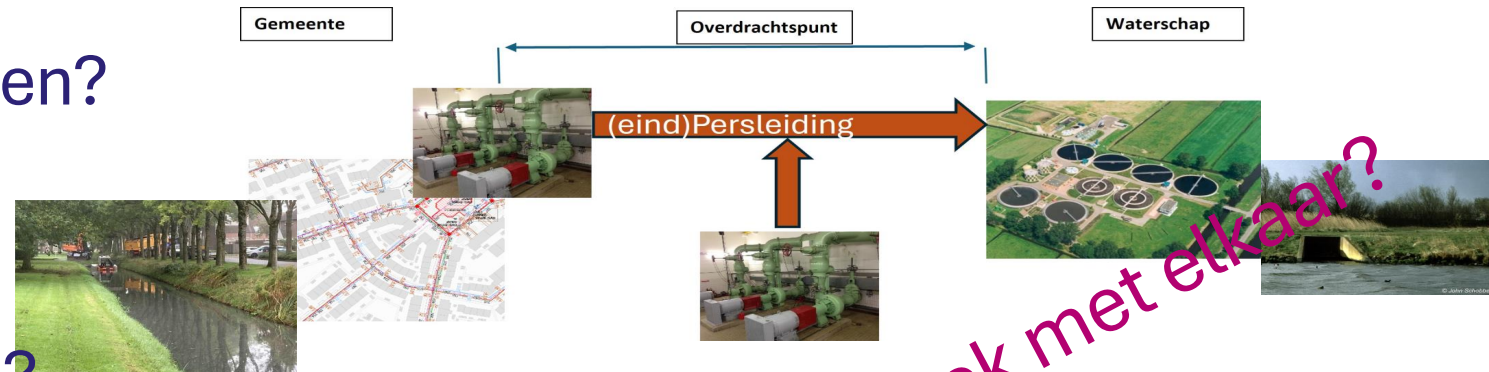
Hoe maken we keuzes?

Wie kan en mag keuzes maken?

Welke capaciteiten moet je voor een bepaalde functie hebben?

Oftewel: Wat zijn onze doelen, kaders en richtlijnen?

- Gemeenten doen dit in GRP.
- Andere kabel- en leidingbedrijven zijn gereguleerd door overheid
- Code goed bestuur schrijft dit toch voor?

PAT

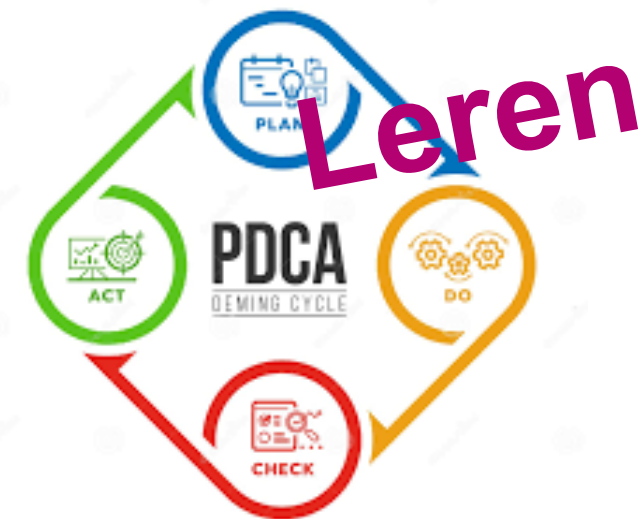
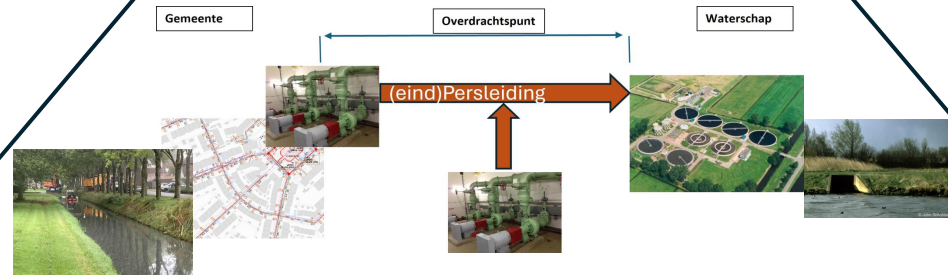
Professioneel
Afvalwater Transport

Hoe kan dat er dan uitzien?

Communicatie

Prestaties
(t.o.v. doelen)

(t.o.v. doelen)

Risico's
RISK

Kosten

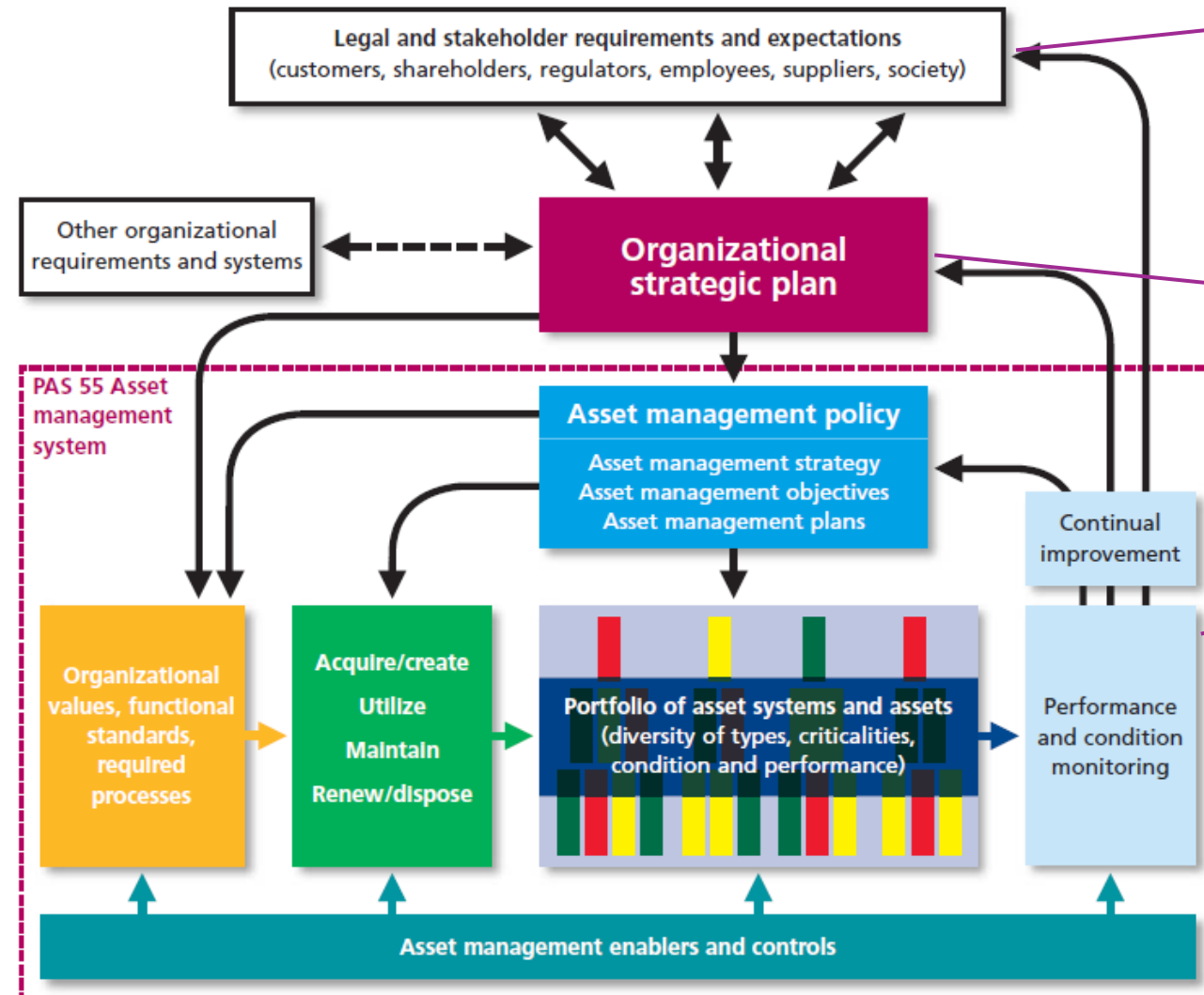
Organisatie
Processen
Kennis

Data en Informatie
Gekwalificeerd personeel

Professioneel
Afwalwater Transport

Moeten we wel iets opnieuw uitdenken?

- Partijpolitiek
- Media vs. technisch vakgebied
- Wetgeving voldoet niet
- Geen toezichthouder

- Ontbreekt vaak
- Persleiding wordt niet genoemd

- Fragmentatie
- Data niet op orde
- Gebrek aan personeel
- Proces gerichtheid matcht niet goed met technische vraagstuk

PAT

Professioneel
Afwalwater Transport

Voorgestelde focus in 2025

- Aandacht voor verbinding met management / bestuurders: bijv. interviewronde / individuele gesprekken met bestuurders
- Visie van experts / adviseurs ophalen i.o.v. waterschappen / gemeentes om het wiel niet opnieuw uit te vinden bij het ontwikkelen van doelen/kaders en richtlijnen

We zijn benieuwd naar jullie reactie

Join at menti.com | use code **3551 5704**

 Mentimeter

Goed huisvaderschap

Tijd voor feedback

eel
nsport

Herken je de gepresenteerde bevindingen?

- Ja
- Nee
- Gedeeltelijk

Erken je het belang van PAT?

- Ja
- Nee

Wat heft prioriteit?

...

Professioneel
Afvalwater Transport

Hoe krijgen we PAT onder de aandacht van managers en bestuurders?

Professioneel
Afvalwater Transport

Heb je een boodschap / tip voor ons?

Professioneel
Afvalwater Transport

Wat kan jij of jouw organisatie bijdragen (aan deze werkgroep)?

Professioneel
Afvalwater Transport

Bedankt voor je actieve bijdrage!

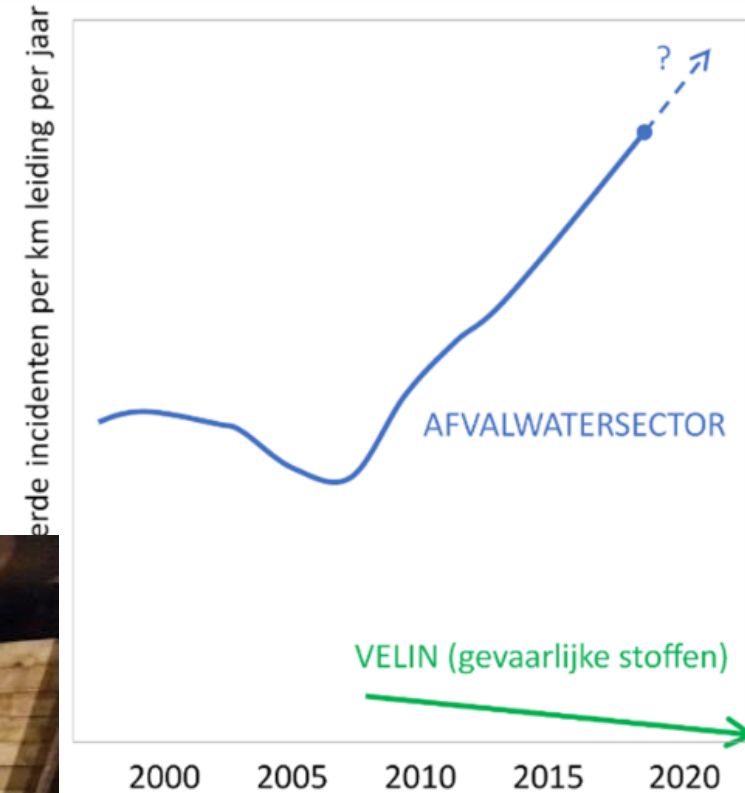
Professioneel
Afvalwater Transport

NL- Werkproces “Leren van incidenten”

Gebaseerd op VELIN

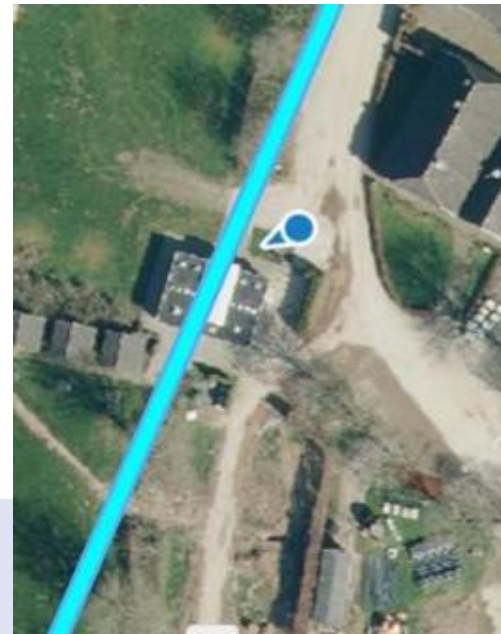
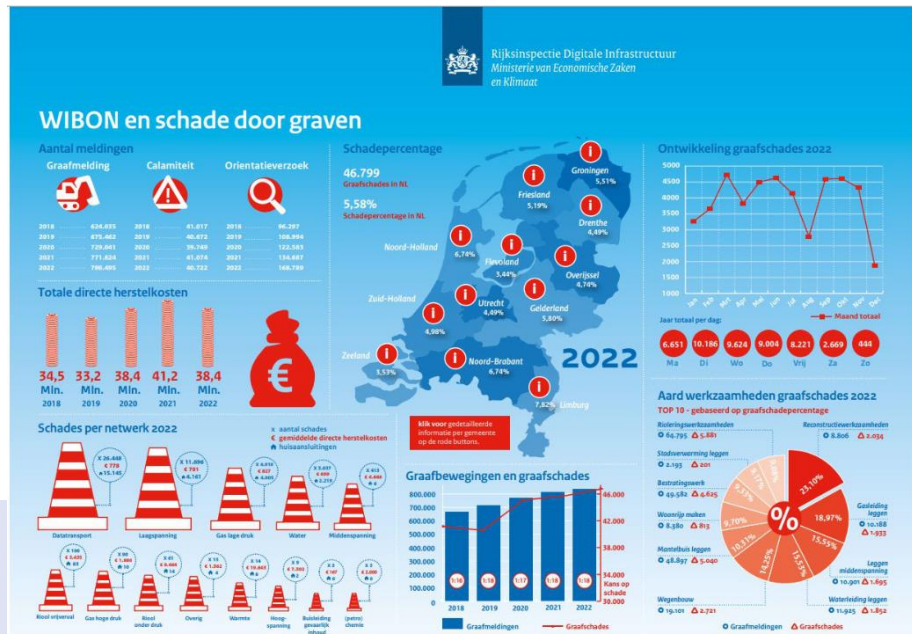
- Database + vakmensen delen ervaring (+ managers/bestuur!)
- Streven geen ernstige incidenten
- NL- Jaarrapport op website

(Maatschappelijke) kosten 10-100 miljoen €/jaar?

Tracé integriteit = ongestoorde ligging

- Graafschades voorkomen + onderhoudbaarheid waarborgen
 - Opereren als één netbeheerder / **uniform** werken
 - WIBON, CROW 500, Klic, Eis-Voorzorgsmaatregel
 - Veel ontwikkelingen (klimaat + energietransitie)
 - Handhaven Wet en Regelgeving door RDI
- 1000 gebouwen op persleidingen + .. doorboringen + ... = **XX** miljoen €

Data op orde

- Data op orde: ontsluiting + kwaliteit = pittig vraagstuk
- Inzichtelijk maken via gebruikersbehoeften
- Gemeenten (GWSW-RIONED) + Waterschappen (DAMO-HWH)
Elkaar helpen met oplossen van dezelfde problemen!

Businesscase > 30 miljoen € /jaar?!

